

**UNIVERZITET U ZENICI
UNIVERSITY OF ZENICA**

-Rektorat / Rector's office-

tel. + 387 32 444 420, 444 430

fax. + 387 32 444 431

e-mail: rektorat@unze.ba

Fakultetska 3, 72 000 ZENICA

BOSNIA AND HERZEGOVINA

Protokol broj: 01-111- 005-0445/09.

Zenica; 30.01.2009.

Za:

n/r prof.Dr sci. Sabahudin Ekinović
Rektor Univerziteta u Zenici

**Predmet: Interna-evaluacija naučno-istraživačkog rada i
međunarodne saradnje na UNZE u 2008.godini**

Poštovani Rektore,

Shodno uobičajenim procedurama za internu evaluaciju stanja na UNZE, a na bazi dostavljenih izvještaja OJ spreman sam ponuditi interni evaluacijski izvještaj za stanje naučno-istraživačkog rada i međunarodne saradnje za 2008.godinu kako je dato u nastavku po definisanim ključnim indikatorima. Po prvi put u internoj evaluaciji u njoj su obrađeni pored OJ i podorganizacijske jedinice – centri formirani odlukama Senata UNZE i potvrđeni na UO.

Elektronska verzija izvještaja dostavljena je putem e-maila.

Prorektor za NIR i međunarodnu saradnju

Prof.Dr Darko Petković

1. PREGLED NAJZNAČAJNIJIH ELEMENATA NAUČNO ISTRAŽIVAČKOG RADA U 2008.GODINI

1.1. MAGISTRANTI NA UNZE U 2008.GODINI

U 2008.godini odbranjeno je 5 magistarskih teza na UNZE i to kako sliedi po OJ:

- **1 na Fakultetu za metalurgiju i materijale**
- **1 na Mašinskom fakultetu**
- **1 na Pedagoškom fakultetu**
- **2 na Pravnom fakultetu.**

1.2. DOKTORANTI NA UNZE U 2008.GODINI

Na Univerzitetu u Zenici u toku 2008. godine odbranjeno je također 5 disertacija i to:

- **2 doktorske disertacije na Fakultetu za metalurgiju i materijale**
- **1 doktorska disertacija na Pedagoškom fakultetu**
- **2 doktorske disertacije na Pravnom fakultetu.**

1.3. RADOVI OBJAVLJENI U 2008.GODINI

Ukupno je to bilo 245 radova što je povećanje od cca 10% u odnosu na 2007.godinu (213 radova). I dalje preovlađuju radovi na konferencijama (174 rada) u odnosu na broj radova u časopisima (71 rad) što ukazuje i na samu prirodu istraživanja i radova. Preovlađuju u više od 80% stručni radovi što ukazuje na prirodu primjenjenih i stručnih istraživanja koje rezultuju uglavnom stručnim ili popularnim članicima. U ovoj godini imamo osjetan pad radova na Pedagoškom fakultetu (45 u 2007.godini spram 22 u 2008.godini) dok se na Fakultetu za metalurgiju i materijale bilježi rast od 42 u 2008.godini prema 18 u 2007.godini. kao i na Pedagoškom fakultetu (26 radova u 2006. i 45 radova u 2007.godini). I pored osjetnog porasta osoblja zabrinjava mali broj radova na Pravnom fakultetu (ukupno 10 na više od 30 zaposlenih u nastavnom procesu) dok se situacija na Ekonomskom fakultetu malo popravlja (23 rada). Najpovoljniji odnos većeg broja radova u časopisima spram konferencija ima Zdravstveni fakultet što ukazuje na ozbiljnost naučnog prilaza u istraživanju spram stručnog koji preovlađuje u drugim oblastima. Metalurški institut popravlja svoju sliku u ovom segmentu rada ali je još uvijek daleko od zadovoljavajućeg obima u ovom segmentu. Ponajveći rast bilježi IPF koji je napravio skok od 13 na 39 radova. U daljem tekstu dati su sumarni broježani podaci za OJ članice kako slijedi:

Fakultet za metalurgiju i materijale (FMM)

40 publikovanih radova na konferencijama
2 rada publikovana u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 42 rada

Mašinski fakultet (MF)

56 publikovanih radova na konferencijama
5 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 61 rad

Pedagoški fakultet (PF)

13 radova publikovanih na konferencijama

9 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 22 rada

Zdravstveni fakultet (ZF)

10 publikovanih radova na konferencijama
20 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 30 radova

Ekonomski fakultet (EF)

13 publikovanih radova na konferencijama
10 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 23 rada

Pravni fakultet (PrF)

5 publikovanih radova na konferencijama
5 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 10 radova

Islamski pedagoški fakultet (IPF)

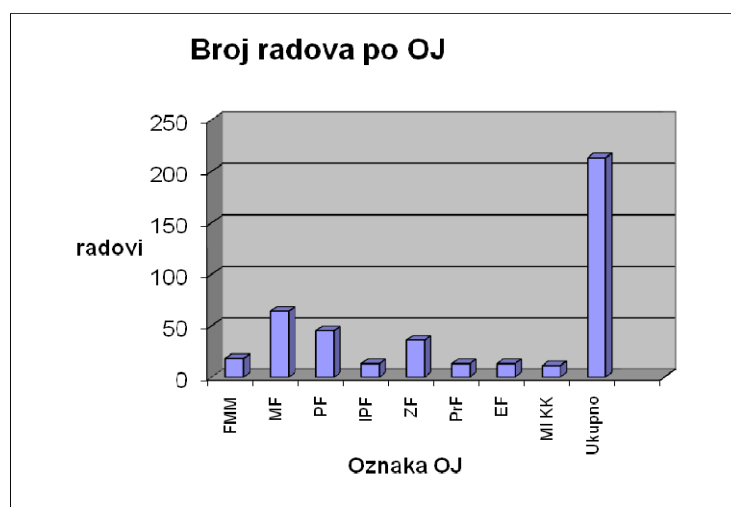
19 publikovanih radova na konferencijama
20 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 39 radova

Metalurški institut „Kemal Kapetanović“ (MI)

19 publikovanih radova na konferencijama
0 radova publikovanih u naučno-stručnoj periodici
Ukupno: 19 radova

Odnos radova na konferencijama spram broja radova u časopisima je gotovo isti kao i u prethodnim godinama i iznosi više nego 2:1 odnosno 174:71.

Kao i 2007. godine, sigurno je da ovim pregledom nisu obuhvaćeni svi radovi nastavnika i saradnika te da problematika dostave i prikupljanja informacija na OJ članicama još uvijek nije dobro ustrojena (veza dekana, prodekana, QA menadžera i šefova katedri u slaboj je mjeri izražena) i da se u velikoj mjeri osjeća nedostatak adekvatnog informacijskog sistema kojim bi se ovo pratilo. Sa razvojem ovog software-a i njegovom primjenom od 01.09.2009. za očekivati je da će se situacija znatno popraviti.

1.4. NIR I STRUČNI PROJEKTI ČLANICA UNZE U 2008.GODINI

U koncipiranju i klasifikovanju ovih projekata još uvijek postoji veliko šarenilo i nekonzistentnost i to je ono na čemu će se u narednim evaluacijama morati popraviti. U 2008.godini bilježimo manju aktivnost OJ u projektnom pristupu. Zabrinjava slaba projektna aktivnost posebno na Ekonomskom i Pravnom fakultetu te IPF. Ovi podaci su evidentirani na 8 organizacijskih jedinica Univerziteta dok su organizacijski i institucionalni projekti koje vodi menadžment univerziteta (Rektorat) prikazani odvojeno.

Fakultet za metalurgiju i materijale (FMM)
Ukupno: 7 prijavljenih projekata

Mašinski fakultet (MF)
Ukupno: 34 prijavljena projekta

Pedagoški fakultet (PF)
Ukupno: 13 prijavljenih projekata

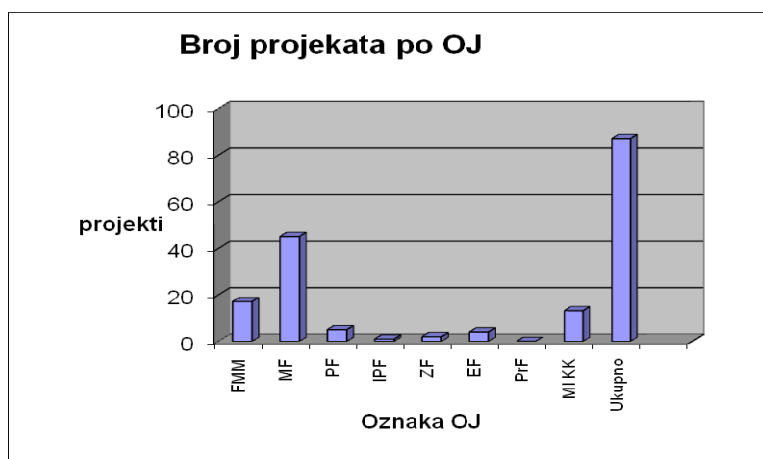
Zdravstveni fakultet (ZF)
Ukupno: 6 prijavljenih projekata

Ekonomski fakultet (ZF)
Ukupno: 0 prijavljenih projekata

Pravni fakultet (PrF)
Ukupno: 2 prijavljena projekta

Islamski pedagoški fakultet (IPF)
Ukupno: 2 prijavljena projekta

Metalurški institut Kemal Kapetanović (MI)
Ukupno: 10 prijavljenih projekata

1.5. OBJAVLJENE KNJIGE NA ČLANICAMA U 2008.GODINI

U ovom segmentu rada nastavnog osoblja u 2008. godini bilježimo veliki napredak. Ukupno je registrovano 38 naslova spram npr. 21 naslova u 2007. Ili 25 u 2006.godini.

Očigledno je da razvoj Univerzitetske biblioteke i jasna pravila za izdavanje literature za studente daje svoje prve efekte. U pogledu učinka OJ rezultati su slijedeći:

Fakultet za metalurgiju i materijale (FMM)

Ukupno: 4 objavljena naslova knjiga

Mašinski fakultet (MF)

Ukupno: 7 objavljenih knjižnih naslova

Pedagoški fakultet (PF)

Ukupno: 8 objavljenih knjižnih naslova

Zdravstveni fakultet (ZF)

Ukupno: 7 objavljenih knjižnih naslova

Ekonomski fakultet (EF)

Ukupno: 4 objavljena naslova knjiga

Pravni fakultet (PrF)

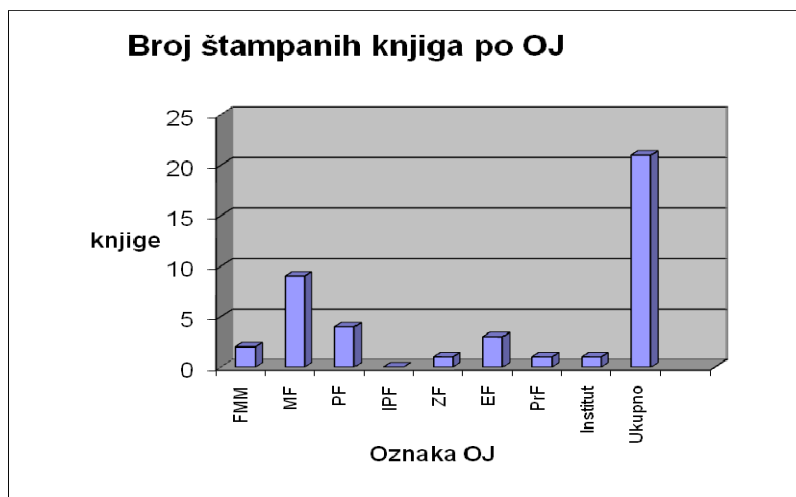
Ukupno: 2 objavljena naslova knjiga

Islamski pedagoški fakultet (IPF)

Ukupno: 5 objavljenih knjižnih naslova

Metalurški institut Kemal Kapetanović (MI)

Ukupno: 1 objavljeni knjižni naslov

1.6. ORGANIZACIJA SEMINARA, KONFERENCIJA, JAVNIH I POZIVNIH PREDAVANJA

Ovo je treća evaluacija kojom se prati i ovaj vrlo značajan segment rada kako menadžmenta UNZE tako i svake OJ. Stoga navodimo da su OJ prijavile 25 različitih manifestacija održanih u 2008.godini što je malo povećanje u odnosu na 2007.godinu. (22 u 2007.godini). Nažalost, još uvijek većina OJ ne shvata značaj ovih aktivnosti u kompleksnom segmentu NIR-a.

Po OJ je to kako slijedi:

Fakultet za metalurgiju i materijale (FMM)
Ukupno: 1

Mašinski fakultet (MF)
Ukupno: 8

Pedagoški fakultet (PF)
Ukupno: 5

Zdravstveni fakultet (ZF)
Ukupno: 9

Ekonomski fakultet (ZF)
Ukupno: 0

Pravni fakultet (PrF)
Ukupno: 1

Islamski pedagoški fakultet (IPF)
Ukupno: 1

Metalurški institut Kemal Kapetanović (MI)
Ukupno: 0

Najznačajnije aktivnosti po brojnosti učesnika, zemalja koje participiraju kao i sveobuhvatnosti organizacijskog pristupa od ovih predstavljaju međunarodne konferencije TMT 2008 (Organizacija Mašinski fakultet sa ino-partnerima), MNM 2008 (Organizacija Fakultet za metalurgiju i materijale sa ino-partnerima) i TECHNO-EDUCA 2008 (Organizacija Centar za inovativnost i preduzetništvo sa ino-partnerima)..

2. STANJE NIR-A I PROJEKCIJE U NOVIM OKOLNOSTIMA

Ovdje ćemo prikazati rad nekih od značajnijih organizacijskih i podorganizacijskih jedinica koje su najdirektnije opredijeljene za segment NIR-a i stručnog rada na UNZE. Tokom 2008.godine formirani su:

- Ekonomski institut na Ekonomskom fakultetu
- Centar za inovativnost i preduzetništvo

uz već postojeće Centar za društvena i interreligijska istraživanja kao i Centar za globalno pravno razumijevanje. Također tu je i Institut za mašinstvo na Mašinskom fakultetu. Nastavljene su aktivnosti na formiranju Centra za izvrsnost u drvoprerađivačkom sektoru te Centra za poljoprivredu, hranu i veterinarstvo. Po pitanju istraživačke i druge opreme na UNZE treba reći da je ona najvećim dijelom vrlo stara (prosječno viši od 40 godina) izuzev nekoliko modernih uređaja nabavljenih tokom 2007-08.godine kroz određene EU programe i programe Vlade FBiH. Kao strateški zadatak u ovom segmentu je realizacija kredita Austrijske vlade u 2008. godini za nabavku opreme vrijedne cca 5 mil. EURO čime bi se UNZE i u ovom segmentu svrstao u red respektabilnih visokoškolskih institucija. Dalje, je potrebno raditi na osnivanju novih formi koje će snažiti NIR i stručni rad, ne samo u oblasti tehničkih nauka nego i humanističkih, društvenih, prirodnih i drugih oblasti. Nivo primjene IT tehnologija je zadovoljavajući. Izražen problem nedostajućeg software-a za pokrivanje svih administrativnih službi na UNZE kao i jačeg uvezivanja nastavnog i naučno-istraživačkog kao i jačeg uključivanja studenata u ove sfere.

Metalurški institut „Kemal Kapetanović“

Iako je od početka 2007. godine punopravna članica UNZE (OJ u sastavu UNZE) situacija u pogledu napretka NIR-a nije ostvarena što je konstatovano i eksternom evaluacijom od strane Nacionalnog komiteta za visoko obrazovanje Slovenije. Za bilo kakav napredak u ovom segmentu nužne su promjene u organizacijskoj strukturi Instituta te nova funkcija i položaj zavoda u novoj organizaciji i relacijama spram fakulteta a prije svega ustrojavanje MI prema zakonskim odrednicama za naučno-istraživačke institucije što bi on trebao biti. Jasno je da je MI po pitanju istraživačke i laboratorijske opreme u vrlo nezavidnoj situaciji u odnosu na svjetske trendove i konkurente jer starost I&R (eng. R&D) opreme je u prosjeku 30-40 godina. No veći problem od toga je nepovoljna kadrovska struktura za bavljenje I&R koja ne odgovara ni samom imenu Institut što se naročito vidi i iz nepovoljnih pokazatelja ključnih indikatora posmatranih u poglavlju 1 kao i izrazito nepovoljnog odnosa istraživača spram ostalih zaposlenih (cca 1:10). Zabrinjavajući je mali broj fundamentalnih istraživanja i projekata kao i aplikacija na međunarodne natječeaje za učešće u projektima do je zadovoljavajući obim servisnih usluga za okruženje.

Institut za mašinstvo na Mašinskom fakultetu

Nakon više od 25 godina postojanja ovaj Institut je u jednoj usporenoj fazi uzrokovanoj u velikoj mjeri problemima sa trezorskim sistemom rada. Prijeratnih i do 40% prihoda Mašinskog fakulteta od strane ovog Instituta danas je više nego prepolovljeno.

Ekonomski institut na Ekonomskom fakultetu

Ova podorganizacijska jedinica OJ Ekonomski fakultet je formirana sredinom 2008.godine tako da nije zabilježila značajnije projektne aktivnosti.

Centar za globalno pravno razumijevanje

Ovaj Centar koji postoji od 2006.godine u 2008.godini nije imao nikakvih aktivnosti i ukoliko se takva situacija nastavi i u 2009.godini racionalno bi bilo ramišljati o njegovom gašenju.

Centar za društvena i inter-religijska istraživanja

Kao i prethodni centar i ovaj postoji od 2006.godine i u 2008.godini je kroz ovaj Centar započet projekt religijskog obrazovanja za civilno društvo u saradnji sa Univerzitetom iz Banja Luke a uz pomoć u realizaciji projekta od strane ambasada SAD, Švicarske, Norveške i IMIC Centra iz Sarajeva.

Centar za inovativnost i preduzetništvo

Ovaj Centar konstituisan je 2008.godine odlukama Senata i Upravnog odbora UNZE. Formiran je kroz Tempus projekt i saradnju sa Politehničkim univerzitetom iz Torina i Univerzitetskim inkubatorom Kopar te domaćoj potpori Ministarstva civilnih poslova i SUS BiH. U 2008.godini pored brojnih projektnih aktivnost Centar je radio i na studijama izvodljivosti Klastera plastičara i alatničara BIH i TP Mostar. Organizovao je sa partnerom BSC Zenica konferencije Techno-Educa 2008 i BDC Zenica 2008 te Akademiju preduzetništva. Tokom 2008.godine potpisani su ugovori o saradnji sa Inovacijsko razvojnim institutom IRI Univerziteta u Ljubljani i SPARK BIH. U proceduri je nabavka opreme za multimedijalni centar i centar za razvoj dizajna iz sredstava EU Tempus projekta.

3. EVALUACIJA MEĐUNARODNE SARADNJE U 2008.GODINI

U 2008.godini potpisano je više različitih ugovora o saradnji UNZE kao i njegovih organizacijskih i podorganizacijskih jedinica. Upriličene su brojne posjete univerzitetima iz regiona kao i zemalja EU i šire od kojih izdvajamo posjete univerzitetima u SAD, Njemačkoj, Sloveniji, Italiji, Španiji, Turskoj, Švedskoj, Austriji, Belgiji, Albaniji, Rusiji, Švedskoj i mnogim drugim zemljama a u cilju rada i realizacije konkretnih projekata. I za 2008. Godinu možemo

konstatovati da spram svoje veličine i broja osoblja i studenata UNZE je danas sigurno BIH lider u promovisanju i istinskom provođenju međunarodne saradnje.

Tokom 2008.godine potpisani su protokoli o saradnji sa:

- Univerzitetom iz Ostrave, (Češka),
- UNIDO JIE sa sjedištem u Beogradu (Srbija)
- Inovacijsko razvojnim institom Univerziteta u Ljubljani,
- SPARK Amsterdam i Spark-BIH Sarajevo.
- SENSI mrežom inkubatora Jugoistočne Evrope,
- UNESCO Katedrom za preduzetništvo Univerziteta u Novom Sadu.

U sklopu priprema za potpisavanje protokola o saradnji razmijenjena su pisma namjera o razvoju saradnje sa:

- Univerzitetom iz Valencije (Španija)
- Državnim univerzitetom iz Tambova (Rusija)
- Univerzitetom iz Gelzenkirhena (Njemačka).
- Univerzitetom iz Badahosa (Španija)
- Ekonomskim fakultetom Univerziteta iz Anžea (Francuska).
- Ekonomskim fakultetom iz Košica (Slovačka).

2008.godinu karakteriše izuzetno proširivanje međunarodne saradnje na inostrane institucije preko kontakata sa ambasadama stranih zemalja akreditovanih u BIH i tijela koje one imaju specijalno razvijenih za ove namjere. Kao ključne u ovom smislu bile su ambasade članica Višegradske grupe (Češka, Slovačka, Mađarska i Poljska) čiji su ambasadori posjetili UNZE tokom 2008. i održali pozivna predavanja. Zapažena saradnja u 2008.godini bilježi se i sa ambasadama Francuske (projekt saradnje sa Univerzitetom iz Anžea), Švicarske, SAD, Norveške (pored već pomenute saradnje i otvaranje Bjorge BIH firme), Turske, Njemačke kao i programima American Councila, Fulbright, DAAD, Robert Bosch, Konrad Adenauer, GOETHE Institut, Dante Aligieri, TIKA, ADA, i dr.

Najznačajniji međunarodni projekti na nivou UNZE, iz domene organizacije nastavno-naučnog i NIR-a, organizacije QA i QMS sistema u 2008. godini su bili:

Projekt 1. „UVOĐENJE ECTS SISTEMA UNIVERZITETIMA U BIH“ (TEMPUS projekt)

Projekt 2. „RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA U BIH „ (Projekt Vijeća Evrope i Evropske komisije i 8 javnih B&H univerziteta)

Projekt 3. „JAČANJE OSIGURANJA KVALITETA U BIH“ (Tempus-WUS projekt)

Projekt 4. „STRUKTURALNI RAZVOJ OSIGURANJA KVALITETE U VISOKOM OBRAZOVANJU“ (Tempus-WUS projekt)

Projekt 5. „AKTIVNOSTI BUSSINES START UP CENTRA“, (Projekt razvijen i realizuje se u saradnji sa Vladom Holandije i SPARK Amsterdam)

Projekt 6. „OPREMANJE UNIVERZITETA U ZENICI SAVREMENOM EDUKACIJSKOM I ISTRAŽIVAČKOM OPREMOM KROZ SREDSTVA VLADE AUSTRIJE“ (Projekt UNZE, Vlada Kantona, Vlade Austrije i MCE Industrietechnik iz Linca)

Projekt 7. „RAZVOJ CENTRA ZA IZVRSNOST U DRVOPRERADI“ (Projekt sa Vladom Švicarske i Univerzitetom iz Berna)

Projekt 8. KONSTITUISANJE I RAZVOJ CENTRA ZA INOVATIVNOST I PREDUZETNIŠTVO NA UNZE (Tempus JEP projekt sa Politehničkim univerzitetom iz Torina, Univerzitetom iz Kopra i Ministarstvom civilnih poslova BIH)

Projekt 9. OKVIR ZA IT KVALIFIKACIJE U SISTEMU VISOKOG OBRAZOVANJA U BIH (Tempus projekt sa Univerzitetom Paderborn, Univerzitetom Lleda, 8 javnih B&H univerziteta, Min. Civilnih poslova i Min.obrazovanja FBIH i RS)

Projekt 10. KOMPETENCIJE: IZGRADNJA KOMPETENCIJA U VISOKOM OBRAZOVANJU ZA POTREBE PRIVREDE : OD KATALOGA KOMPETENCIJA DO STRATEŠKOG RAZVOJA NPP (Tempus projekt sa Univerzitetom Grac, Univerzitetom Lleda, Univerzitetom Ka-Ho Gent, Univerzitetom Novi Sad, Univerzitetom Skopje, Univerzitetom Podgorica....UNZE je nosilac projekta)

Projekt 11. SISTEM SOCIJALNOG UKLJUČIVANJA MLADIH SA POSEBNIM POTREBAMA (Tempus projekt sa Univerzitetom Bolonja, Univerzitetom Jenčeping, BK Univerzitetom iz Beograda, Univerzitetom iz Novog Sada i 2 NGO iz BIH)

Projekt 12. CEEPUS PROJEKT SARADNJE UNZE I PARTNERSKIH EU UNIVERZITETA (od 10 CEEPUS mreža koje ima BIH UNZE je učesnik u dvije i to iz oblasti ekološkog inženjerstva i CIM tehnologija)

4. SWOT ANALIZA ZA OBLAST NIR-A I MEĐUNARODNE SARADNJE

Interne snage:

- Dugogodišnje akademsko nasljeđe visokog obrazovanja, NIR-a i međunarodne saradnje u Zenici od gotovo 50 godina;
- Izuzetno dobra servisna i leaderska saradnja i sa okruženjem iskazana kroz saradnju sa poslodavcima, društvenom zajednicom, vlasnicima MSP i dr;
- Shvatanje značaja transformacije od predavačkog ka preduzetničkom univerzitetu;
- Fleksibilnost u prihvatanju promjena i uvođenje novina u radu (start-up centri, tehno-park, inkubatori, novi studijski odsjeci prilagođeni zahtjevima tržišta i dr.);
- Aktivnosti oko opremanja savremenom laboratorijskom i edukacijskom opremom su u punom toku kroz kredit vlade Austrije i druge fondove i projekte;
- Postojanje neophodne kritične mase nastavnika i saradnika te proaktivan prijem mladih;
- Otvorenost univerziteta prema nastavnicima i saradnicima u zemlji i inostranstvu u svim nivoima studija i projekata;
- Svijest o vlastitoj odgovornosti za razvoj;
- Veliki profesionalni potencijal bivših studenata (alumnija) i veze sa UNZE;
- Intenzivna saradnja sa međunarodnom akademskom zajednicom iskazana kroz brojne programe i protokole saradnje i konkretne projekte;

Interne slabosti:

- Pasivnost i suzdržanost prema promjenama jednog dijela članica i pojedinaca na Univerzitetu a posebno neaktivnost u domeni NIR-a;
- Nepostojanje dovoljno sredstava za naučnoistraživački rad, nedefinisane državne niti regionalne strategije NIR-a ;
- Neodgovarajuća infrastruktura u području informacijskih tehnologija i nepostojanje cjelovitog integralnog informacionog sistema na Univerzitetu;
- Zastarjela laboratorijska oprema;

- Nedovoljno razvijen rad katedri kao osnovnih naučno-nastavnih i naučno-istraživačkih jedinica Univerziteta;
- Nedostatak odgovornosti za preuzete obaveze;
- Nedovoljno uključivanje studenata u naučnoistraživački rad;
- Nedovoljna angažiranost pojedinih fakulteta za učešće u međunarodnim projektima;
- Nepovoljna starosna struktura nastavnog i saradničkog kadra (posebno na fakultetima društvenog usmjerenja);
- Slab informatički sistem bibliotekâ i neautomatizirana stručna obrada građe;
- Još uvijek nedovoljno stimulisanje vanrednih napora i rezultata nastavnika i saradnika naspram utvrđenih pravila ponašanja da se manje radi, a da će sve biti isto ("uravnolovka");

Šanse u okruženju:

- Prisutna svijest javnosti o neophodnosti uključenja univerziteta u evropski akademski prostor;
- Značajna poboljšanja autonomije univerziteta sa novim zakonom o visokom obrazovanju u BiH;
- Povećanje mobilnosti nastavnika i studenata na univerzitetskom, državnom i međunarodnom nivou, te potencijalne mogućnosti kroz regionalnu saradnju kantona;
- Povećan interes privrede i društvenog okruženja i međunarodnih institucija za započinjanje i finansiranje I&R projekata (FP 7);
- Povećanje saradnje u nastavi i istraživanjima s visokoškolskim i naučnim institucijama na lokalnom, regionalnom i globalnom nivou;
- Uključivanje univerziteta u međunarodne postdiplomske studije i prihvatanje partnerskog odnosa od strane inostranih univerziteta;
- Pristizanje generacija mladih, osposobljenih za korištenje informacijskih tehnologija i stranih jezika;
- Pozitivan imidž UNZE, posebno kod mladih ljudi školovanih izvan BiH koji svoju budućnost žele graditi na UNZE;
- Dobar rejting UNZE kod poslodavaca u regiji, a posebno u sektoru MSP i kod privatnih poduzetnika;
- Prepoznavanje šanse ka preduzetničkoj orijentaciji UNZE prije drugih stvari realno bolju startnu poziciju, kako u nastavnom, tako i NI procesu;
- Dobre osnove za dalje širenje međunarodne saradnje iskazane kroz brojne projekte, međunarodne konferencije, razmijene nastavnog osoblja i studenata kao neophodan uslov za dalje širenje ovog značajnog segmenta „Bolonjskog procesa“;
- UNZE je jedan od naučnih i stručnih kreatora regionalnog razvoja i kao takav je već prepoznat od strane programa EU za regionalni razvoj;

Prijetnje u okruženju:

- shvatanje visokog obrazovanja kao potrošnje, a ne investicije u ljudske resurse;
- nepostojanje strategije razvoja NIR-a;
- nepovoljna privredna situacija u zemlji i nedostatak materijalnih sredstava potrebnih za promjene;
- konstantan "odliv mozgova";
- rad Univerziteta u trezorskom sistemu poslovanja koji nije uhodan i koji objektivno koči mnoge aktivnosti na UNZE;

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Ukupno gledajući stanje NIR-a i međunarodne saradnje na UNZE je zadovoljavajuće mada je vrlo različito od jedne do druge OJ. OJ sa dužom tradicijom prednjače u ovom segmentu

dok su drugi više orjentisani ka nastavnom procesu i gostovanju po drugim fakultetima. U segmentu koji pokriva NIR u međunarodnim relacijama i međunarodnim projektima UNZE je jedan od BIH lidera sa velikim brojem međunarodnih projekata (nekoliko u okviru TEMPUS-a, WUS-a, SPARK Amsterdam, CEEPUS i dr.) sa izraženom tendencijom daljeg širenja. UNZE je stručni i naučni lider za većinu projekata lokalne i regionalne zajednice a sve veće učeće bilježimo i u projektima od državnog interesa.

Preporuke za 2009. godinu u ovom segmentu bi u najkraćem bile:

- Reorganizacija položaja i uloge katedri na tehničkim fakultetima i jače uvezivanje sa MI Kemal Kapetanović,
- Reorganizacija MI u skladu sa zakonskim odredbama i pravilima za I&R,
- Ubrzanje dostave i puštanja u rad I&R opreme iz sredstava austrijskog kredita te kontinuiran rad na obezbjeđenju nove I&R opreme,
- Formiranje timova po OJ koji će biti prvi akceptori međunarodnih tendera za projekte i razvoj projektnog I&R na svim OJ a posebno za program FP 7,
- Jačanje svih instituta i centara kroz stimulativnu politiku nagrađivanja rezultata i uspjeha u radu,
- Pomoć resornog Ministarstva za prijem novih mladih ljudi na UNZE, posebno na Pedagoškom fakultetu i fakultetima društvenih nauka koji će ojačati I&R na ovim OJ a koji je nedovoljan zbog male kadrovske baze,
- Nastaviti sa izgradnjom savremene univerzitetske biblioteke i ojačati nabavku I&R periodike,
- Jače uključivati studente u sve sfere I&R